

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 02.05.2019

Vår ref.: 201832563-8

Arkiv: 623

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Andreas Bjelland Eriksen

Vedtak i uenighet om beregning av produksjonsrelatert tariff

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fatter vedtak om at Helgeland Kraft Nett (HKN) har beregnet tariff for produksjonsrelatert nett i henhold til forskrift om kontroll av nettvirkosomhet § 17-1 for Drevvatn transformatorstasjon.

Vi er bedt om å vurdere uenigheten om beregning av produksjonsrelatert tariff. Vår vurdering er forhåndsvarslet i brev av 02.01.2019.

Vedtak

NVE vurderer at HKN har beregnet produksjonsrelatert tariff i henhold til forskrift om kontroll av nettvirkosomhet § 17-1.

Generell informasjon

Nettselskap kan kreve kostnadene for bruk av produksjonsrelaterte nettanlegg dekket av kunde gjennom egen tariff. Forvaltningspraksis for tariffing av produksjonsrelaterte nettanlegg er beskrevet på [våre nettsider](#). Her finner dere også vedtak i tidligere uenighetssaker om [tariffing av produksjon](#).

Bakgrunn for saken

Vi viser til uenighet om HKN sin beregning av produksjonsrelatert tariff for Drevvatn transformatorstasjon. Beregning av anleggsbidrag for transformatorstasjonen har vært behandlet tidligere av NVE og OED, da som uenighet mellom HKN og Norsk Grønnkraft.

Småkraft tar i brev av 12.03.18 opp følgende:

- I tidligere uenighetssak om anleggsbidrag mellom nettselskapet og Norsk Grønnkraft ble det stadfestet i vedtak av OED 19. februar 2016 at kun 13/40 av kostnaden skulle dekkes gjennom anleggsbidrag. Klager legger derfor til grunn at merkostnaden ved overdimensjonering av Drevvatn transformatorstasjon er finansiert av Helgeland Kraft. Kostnadene skal derfor inngå i Helgeland Krafts inntektsramme, og fordeles ut på alle nettselskapets kunder gjennom en høyere nettleie.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

- Det vises også til OEDs vedtak som fastslår dette: "*[d]ersom det bygges et nettanlegg som er overdimensjonert i forhold til kundens behov, og overgår selskapets minste standard løsning, kan ikke merkostnader ved denne nettløsningen kreves inn som anleggsbidrag fra kunden. (...) Kunden skal dekke en forholdsmessig andel av de faktiske kostnadene ved den valgte løsningen.*"
- Nettselskapet tar likevel utgangspunkt i at kapitalkostnadene ved de resterende 27/40 dekkes gjennom produksjonsrelatert tariff. Denne delen av kostnaden er pådratt av hensyn til nettkundefellesskapet. I tillegg er det ikke mulig å klassifisere hvilke komponenter i transformatorstasjonen som er produksjonsrelatert. Klager peker derfor på at det er ikke rettslig adgang for HKN å kreve andelen dekket av Småkraft gjennom produksjonsrelatert tariff. Dette vil være i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-1.
- Klager har i tillegg anført at det gjennom den produksjonsrelaterte tariffen ikke er adgang til å kreve drift- og vedlikeholdskostnader lik 1,5 % av den totale investeringskostnaden. Disse kostnadene skal settes lik de faktiske kostnadene som er utløst som følge av tilknytning av kraftverkene. HKN er forpliktet til å dokumentere de kostnader som er utløst ved tilknytningen før disse tas med i beregningen av den produksjonsrelaterte tariffen. Det er ikke adgang til sjablongmessig fastsettelse på grunnlag av antagelser om normale kostnader i bransjen eller til å inkludere drift- og vedlikeholdskostnader som skyldes overdimensjonering.
- Det vises også til at Energy Creative Group AS (ECGroup) i 2016 ble engasjert for å kontrollere beregningen av produksjonsrelatert tariff for Drevvatn transformatorstasjon. Mandatet var imidlertid begrenset til å kontrollere om beregnet tariff var for høy som følge av feil ved Helgeland Krafts beregning. Det ble med andre ord ikke tatt stilling til Norsk Grønnskrafts innsigelse om at HKNs praksis var i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-1.

Informasjon fra nettselskapet

HKN har kommentert klagen i brev av 20.09.18:

- HKN oppfatter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-1 som en «skal» bestemmelse, som sier at øvrige nettkunder ikke kan belastes med kostnader fra produksjonsrelaterte nettanlegg. Kraftprodusenten Småkraft er den eneste kunden som er tilknyttet Drevvatn transformatorstasjon, og stasjonen er derfor klassifisert som produksjonsrelatert nett. Anleggsbidraget har dekket 13/40-deler av stasjonens totale kostnad. Dette dekker imidlertid ikke investeringene som ble gjort i det produksjonsrelaterte nettet.
- Det er på bakgrunn av dette regnet tariff for den delen av produksjonsrelatert nett som ikke er dekket av anleggsbidraget. Tariffen beregnes som summen av avskrivninger, avkastningsgrunnlag ganger AVK1 og drift- og vedlikeholdskostnader.
- Drift- og vedlikeholdskostnadene er satt til 1,5 % av anleggene som regnes som produksjonsrelatert (og ikke 1,5 % av totalkostnaden for Drevvatn transformatorstasjon). Satsen er det normale i bransjen og også anbefalt benyttet av ECGroup.
- For øvrig har HKN ikke sett det som hensiktsmessig å kommentere momenter om tilknytningspunkt, løsning og teknisk utførelse samt anleggsbidrag, da disse anses som allerede avklarte i tidligere sak. Det er forhold knyttet til den årlige tariffingen av Drevvatn transformatorstasjon etter at den er bygd og satt i drift som er relevant for denne saken.

Klagers oppfølgende kommentarer til nettselskapets informasjon

Småkraft har kommet med noen oppfølgende kommentarer til nettselskapets informasjon i brev av 03.10.18:

- Det påpekes spesielt at OEDs vedtak klart la til grunn at den resterende andelen av investeringskostnaden skal finansieres av Helgeland Kraft: *«Formålet med anleggsbidrag er å synliggjøre kostnadene ved en ny tilknytning eller forsterkning, og å fordele disse kostnadene mellom kunden som utløser investeringen og nettselskapets øvrige kunder. Den delen av kostnaden som ikke dekkes av kunden som utløser investeringen, men som dekkes av nettselskapet, vil øke nettselskapets inntektsramme. Dette innebærer at kostnaden fordeles ut på alle nettselskapets kunder gjennom en høyere nettleie.»*
- Småkraft finner gitt HKNs kommentarer grunn til å understreke at alle kostnader med produksjonsrelaterte anlegg som ble utløst ved tilknytning av kraftverkene, utvilsomt er finansiert gjennom anleggsbidraget. HKN krever imidlertid også at Småkraft finansierer kostnader som følge av at nettselskapet har overdimensjonert transformatorstasjonen. Dersom det gis medhold i dette, vil Småkraft i praksis finansiere hele Drevvatn transformatorstasjon, samt betale avkastning på den andel av kostnadene som er egenfinansiert av HKN.

Kommentarer til NVEs varsel om vedtak

Kommentarer fra Småkraft

Småkraft har kommentert NVEs varsel om vedtak i brev av 18.01.2019.

- Småkraft skriver at NVEs vurdering beror på en feil tolkning av regelverket om tariffing av produksjonsrelatert nett. Det er etter Småkrafts syn ikke tvilsomt at Småkraft gjennom anleggsbidraget har finansiert alle kostnader utløst ved tilknytning av kraftverkene, og at resterende kostnader er en følge av at HKN har overdimensjonert Drevvatn trafo.
- Når NVE likevel finner at HKN har adgang til å kreve resterende kostnader dekket gjennom den produksjonsrelaterte tariffen, synes dette for Småkraft utelukkende å bygge på en forutsetning om at "[r]egelverket for tariffing av produksjonsrelaterte nettanlegg gjelder uavhengig av regelverket om anleggsbidrag." Småkraft mener dette er uriktig.
- Videre skriver Småkraft at det verken er forenelig med ordlyden i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-1, eller dens formål at det gjennom den produksjonsrelaterte tariffen kreves kostnader som ikke er utløst av produsenten, men som er utløst ved at nettselskapet har dimensjonert nettanlegget langt utover produsentens kapasitetsbehov.
- I tillegg til dette mener Småkraft at NVEs forståelse av forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-1 også er i strid med de grunnleggende prinsippene for utforming av tariffen. Det vises til at NVEs forståelse vil medføre at anleggsbidrag og produksjonsrelatert tariff mister sin betydning som prissignal. Dette vil være i strid med § 13-1 bokstav d), og også det overordnede formål om å sikre at nettet utnyttes og utbygges på en samfunnsmessig rasjonell måte, jf. § 1-1.
- Småkraft påpeker også at NVEs vurdering er i strid med de føringer som er gitt i OEDs vedtak 19.02.2016. I vedtaket har OED lagt til grunn at kostnader ved Drevvatn trafo som ikke kan anses utløst ved tilknytning av kraftverkene, og som det følgelig ikke var anledning til å kreve dekket gjennom anleggsbidrag, skal "fordeles ut på alle nettselskapets

kunder gjennom en høyere nettleie." Det er etter Småkrafts syn følgelig ikke forenlig med OEDs vedtak at HKN krever disse kostnadene dekket gjennom produksjonsrelatert tariff.

- Avslutningsvis finner Småkraft grunn til å bemerke at NVEs begrunnelse på ingen måte tilfredsstillende forvaltningslovens krav, jf. forvaltningsloven § 25. Det vises særlig til at det ikke fremgår hvordan NVE mener at deres forståelse kan forankres i ordlyden i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-1 og dens formål. Småkraft kan heller ikke se at NVE har begrunnet hvordan forståelsen er forenlig med forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 1, § 13-1 bokstav d) og OEDs vedtak 19.02.2016. Av den grunn er det for Småkraft vanskelig å forstå hvilke faktiske og rettslige premisser som ligger til grunn for NVEs foreløpige vurdering.

NVEs vurdering

NVE legger til grunn at uenigheten i saken gjelder beregning av tariff for produksjonsrelatert nettanlegg etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-1.

Kort om regelverket for tariffing av produksjonsrelatert nett

Regelverket for tariffing av produksjonsrelaterte nettanlegg fremkommer av forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-1. I første ledd heter det at

Kostnadene ved produksjonsrelaterte nettanlegg skal dekkes av produsenten og ikke inngå i tariffgrunnlaget for uttak. Med produksjonsrelaterte nettanlegg menes kraftledninger og andre nettanlegg der hovedfunksjonen er overføring av kraft fra tilknyttet produksjonsanlegg til nærmeste utvekslingspunkt i nettet.

Av regelverket følger at alle kostnader i produksjonsrelaterte nettanlegg som hovedregel dekkes av kraftprodusenten. Dette innebærer at kostnader ved planlegging, oppføring og drift av anlegget belastes produsenten. Produsenter tilknyttet et produksjonsrelatert nettanlegg skal i tillegg til energiledd og innmatingstareff betale en tariff som dekker kostnadene i anlegget. Dette kan f.eks. utgjøre en årlig leiesats som tilsvarer kostnadene i anlegget.

Klassifisering av et anlegg som et produksjonsrelatert nettanlegg eller et ordinært nettanlegg skal gjøres på bakgrunn av en helhetsvurdering av anleggets hovedfunksjon. I tråd med etablert praksis skal ikke historisk utvikling eller eierforhold i nettet legges til grunn for klassifisering. Det er anleggets hovedfunksjon i dag som er avgjørende.

Anleggene som omfattes av bestemmelsen vil normalt være enkeltkomponenter, eventuelt omfatte anlegg av radiell karakter. Masket nett på et gitt spenningsnivå, selv om det er mye tilknyttet produksjon, vil normalt ikke være å anse som produksjonsrelaterte nettanlegg.

Kapitalkostnadene skal inngå ved beregning av produksjonsrelatert tariff

Småkraft har klaget på beregnet produksjonsrelatert tariff for Drevvatn transformatorstasjon. Klagen omfatter både de inkluderte kapitalkostnadene og beregnede drift- og vedlikeholdskostnader.

Gjennom anleggsbidrag har Småkraft dekket 13/40 av kapitalkostnadene. Det er stadfestet i vedtak av OED at de resterende 27/40 ikke kan inngå i anleggsbidraget. Småkraft klager på at HKN likevel legger til grunn at denne andelen skal dekkes gjennom produksjonsrelatert tariff.

Regelverket for tariffing av produksjonsrelaterte nettanlegg gjelder uavhengig av regelverket om anleggsbidrag. Andelen av kapitalkostnadene som dekkes gjennom anleggsbidraget, vil naturligvis påvirke de resterende kostnadene som skal dekkes gjennom tariffen. Dette påvirker imidlertid ikke

hvorvidt det skal fastsettes en slik tariff, og at alle de resterende kostnadene skal inkluderes ved beregning av tariffen. Dette gjelder også kostnader ved at nettanlegget er dimensjonert ut over minste standard som tilfredsstiller kundens kapasitetsbehov.

Småkraft mener i sin kommentar til varsel om vedtak at NVE på dette punktet tolker regelverket feil. Det pekes på at NVEs vurdering synes å bygge utelukkende på en forutsetning om at regelverket for tariffing av produksjonsrelaterte nettanlegg gjelder uavhengig av regelverket om anleggsbidrag, og at dette klart nok må være uriktig.

NVE deler ikke denne oppfatningen. Bestemmelsene om anleggsbidrag regulerer betaling for investeringer som utløses når kunden blir tilknyttet nettet, får økt kapasitet, og får bedre kvalitet. Bestemmelsen om produksjonsrelaterte nettanlegg regulerer på sin side betaling for den løpende bruken av nettet. Disse bestemmelsene regulerer med andre ord ulike forhold.

Når betalingen gjennom anleggsbidrag påvirker kapitalgrunnlaget som inngår i beregningen av produksjonsrelatert nettariff, kan dette sammenlignes med hvordan anleggsbidrag påvirker tariffene i ordinære nettanlegg. At kunden har betalt sin andel av anleggsbidragskostnaden medfører ikke at plikten til å betale for den løpende bruken av nettet faller bort. I produksjonsrelaterte nettanlegg er alle kostnadene som gjenstår – også kostnader ved dimensjonering utover minste standard – en del av tariffen for den løpende bruken av nettet. Disse skal derfor også inkluderes, uavhengig av det anleggsbidraget kunden har betalt.

Vi kan heller ikke se at dette er i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-1 bokstav d), jf. § 1-1. Bestemmelsen om produksjonsrelatert tariff skal sikre at produsenter tilknyttet nett som i all hovedsak nyttes til overføring av produksjon, betaler sin andel av kostnadene i nettet. Det riktige prissignalet for produksjonsrelatert nett er nødvendigvis hele det resterende kostnadsgrunnlaget, ettersom det i liten eller ingen grad er andre kunder som bruker nettet. Produksjon som lokaliseres nært forbruk, og som dermed utløser mindre behov for nett, får dermed en lavere tariff. Dette bygger opp under målet om en mest mulig effektiv utvikling og utnyttelse av nettet.

Det er riktig som OED skriver i sitt vedtak, at kostnader som ikke dekkes gjennom anleggsbidrag i utgangspunktet *«fordeles ut på alle nettselskapets kunder gjennom en høyere nettleie»*. I produksjonsrelatert nett fastsettes tariffen særskilt for de kundene som bruker nettanlegget. At kostnadene i et nettanlegg i praksis fordeles på bare én kunde, er i denne saken en konsekvens av at det bare er én kunde som bruker nettanlegget.

HKN har ved beregning av produksjonsrelatert tariff for Drevvatn transformatorstasjon inkludert alle de resterende kapitalkostnadene, i tråd med bestemmelsen i forskrift om kontroll av nettvirksomhet. Vi vurderer derfor at HKNs praksis er i tråd med gjeldende regelverk på dette punktet.

Fastsettelse av drift- og vedlikeholdskostnader

Klager har anført at det gjennom den produksjonsrelaterte tariffen ikke er adgang til å kreve drift- og vedlikeholdskostnader lik 1,5 % av den totale investeringskostnaden. Disse kostnadene skal settes lik de faktiske kostnadene som er utløst som følge av tilknytning av kraftverkene.

Drift- og vedlikeholdskostnader vil variere over tid, basert på f.eks. anleggets levealder og været. Valget av tekniske løsninger kan også – som Småkraft har kommentert i sin tilbakemelding – ha betydning for drift- og vedlikeholdskostnadene i ulike anlegg.

For drifts- og vedlikeholdskostnader krever NVE at nettselskapet sannsynliggjør disse. Det er adgang til å fastsette en forhåndsdefinert prosentsats, dersom det kan sannsynliggjøres at satsen gir en rimelig dekning av kostnadene over tid.

HKN har fastsatt en sats i tråd med det normale i bransjen og anbefalingen i rapporten fra ECGroup. Vi legger til grunn at dette er tilstrekkelig dokumentasjon for den sats som er fastsatt.

Klageadgang

Dere kan klage på vedtaket til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet vedtaket er kommet frem til dere. En eventuell klage må dere begrunne skriftlig. Klagen stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Nettselskapet kan få tvangsmulkt dersom nettselskapet ikke retter **[kun i vedtak om retting]**

Dette brevet er også et varsel om tvangsmulkt. Hvis nettselskapet ikke følger vedtaket om retting innen fristen, vil vi vurdere å fastsette en tvangsmulkt, jf. energiloven § 10-3, første ledd. Mulkten vil bli fastsatt skjønnsmessig og løpe helt til nettselskapet retter forholdene i vedtaket.

Med hilsen

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Andreas Bjelland Eriksen
førstekonsulent

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Mottakerliste:

HELGELAND KRAFT NETT AS
SMÅKRAFT AS